

DOBOS LÁSZLÓ

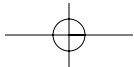
Sorstörténelmet írunk...

zülőföldünk nagy tapasztalatot, nagy tanulságokat és lehetőségeket hord magában. Nemcsak Trianonról van szó, mely rombolt és meghamisította a magyar történelmet, milliós nagyságrendben tette másodrendűvé a kisebbségi magyarságot a közvetlen környezetében kialakított államok (Jugoszlávia, Románia, Csehszlovákia) keretében. Innentől kezdve (1919-től) a kisebbségi magyar nemzetiségek máig létküzdelmet vívnak nyelvükért, kultúrájuk és irodalmuk megmaradásáért, meg az anyagi létükért is. Az 1989-es rendszerváltás „igazított” ugyan az egyenlőtlen erőviszonyokon, a létküzdelen, az állandó kényszerhelyzet azonban megmaradt.

Nem magunk választottuk, választjuk sorsunkat, minthogy Trianon óta a kényszerhelyzetek sora sorstörténelemre kényszerít. Sajnos egyenlőtlen a küzdelem, mert messzi és távoli a többségi nemzet jó szándéka, hogy könnyítsen a kisebbségek helyzetén. Azt talán mondanom sem kell, hogy a kisebbségi lét a kényszerhelyzetek sorát szüli, és esetenként még csak reményünk se lehet arra, hogy az önkormányzatiság vagy az önrendelkezés lehetőségeivel élni tudjunk. Ma már a „politikai érzéketlenség” terén ott tartunk, hogy vezető politikai pártok képviselői arra is „bevörösödnek”, ha valaki a Kárpát-medencei magyarság helyzetének a javulását említi.

Abban persze, hogy a kisebbségi magyarság helyzete az elmúlt években nem az európai uniós lehetőségek szerint alakult, mi magunk is „pötyösek” vagyunk. A Magyar Koalíció Pártja nyolc évig tagja volt a szlovák kormánynak. Ez idő alatt, az én fogalmazásomban, a hamu és a parázs szélén táncoltunk. Az MKP sajnos képtelen volt az egyenrangúságnak legalább a szélére jutni. Sajnos a demokrácia körülményei között sem tudott kiteljesedni a szlovák–magyar viszony. A politikai visszapillantó-tükörben talpig láthatjuk magunkat. Jól kivethetők az elmúlt évek sikerei és csalódásai. Az 1998-as és 2002-es parlamenti választások kínos helyzeteket teremtettek. Az MKP vezetői eleve lemondtak a Beneš-dekrétumok érvénytelenítéséről vagy az autonómia elveinek az elfogadásáról. E két nagy tétel hosszú időre meghatározta létünket...

Ezek alapján azt mondhatjuk, a kormányba jutásunknak nagy ára volt. Voltunk a mérleg nyelve, de ügyetlenül bántunk a helyzet adta lehetőségekkel. Gyakran felszínre került a nagy dilemma: kilépni vagy maradni? A kompromisszumot választottuk és azt a reményt, hogy megtapasztaljuk, merre lehet lépni. Illúziók és csalódások egész sora van mögöttünk. Ennek az időszaknak egyetlen és legnagyobb eredménye a komáromi egyetem.

[*Kérdez az idő*]

Jelentős szerepünk volt az Európai Unióhoz való csatlakozásban... Itt tulajdonképpen a mérleg nyelve voltunk. Sajnos többször szavaztunk, mint tárgyaljunk volna.

A megyék s a megyehatárok újraértelmezésétől eltekintettünk, nem vettük figyelembe a történelmi közigazgatási és gazdasági határokat... S a politika olyan megyéket „teremtett”, amely érdekeinek megfelelt. Azaz a magyar lakosság nem formálhatta újjá a valamikori gazdasági élet és a közigazgatás termékenyítő eredményeit. Győzött a demokratikus erőszak.

A Dzurinda-kormány különös eréllyel utasította el a magyar kedvezménytörvény alkalmazását. „Győzött a hatalmi erőszak”...

A rendszerváltás óta mindmáig megoldatlan a nemzetiségi kultúránk támogatása. Az MKP utolsó kormánybeli éveiben, 2006-ban sikerült nyolcvanmillióról százhatvan millióra emelni nemzeti kisebbségünk kultúrájának támogatását... Sajnálatos és felháborító, hogy a 2007-es támogatás százhatvan milliós összegét minden tiltakozás ellenére ismét felére csökkentették. Ebben az évben változott a helyzet, és ezt köszönettel fogadtuk.

Sajnálatos tény marad azonban, hogy 1919-től a magyar nemzetiségek máig erő létküzdelmet folytatnak a nyelvünkért, műveltségünkért, anyagi létünkért, egyenlő társadalmi jogainkért. Támaszunk Európa, és éltem a remény, hogy térségünkben egyenrangúsítani lehet minden országban a kisebbségek helyzetét. Magyarországon is, meg Szlovákiában is...

Az illúziók és csalódások sora ellenére az MKP bizonyította, hogy nemcsak szekér után futó kislány, hanem partner is tud lenni. Nem bűnbakokat keresünk, amikor a hiányosságokat felemlítjük, de szembe kell néznünk a történelmi felelősséggel. A mindenkor felelősség szerint. Ha nem ezt tesszük, akkor az elmúlt évtizedek pótkerekeivel körbeforog az alibista történelmi lemez.

Talán soha nem lehet megszámlálni, hogy a nincstelenség, a hatalom, az erőszak ki mindenkire űzött el a magyar földről. Mi, magyarok a hatalom elleni lázadások, összeesküvések, forradalmak számára európai élvonal vagyunk. Ezzel árnyosak megveretéseink, a bosszú áldozatai, a száműzöttek, bujdosók, menekültek, az erőszakkal elhurcoltak meg a kitelepítettek száma...

Nehéz történelmi, politikai leckéket éltünk meg az elmúlt ötven évben. Van mit visszaolvasni. Állandó kényszerhelyzetekbe keveredünk. Nem magunk választjuk sorsunkat... Trianon óta kényszerhelyzetek sora – sorstörténelmet élünk. Nem ártana gyakrabban feltenni a kérdést: hogyan, hol és mikor lehetünk a magunk urai?

Szülőföld–haza–önkormányzat–nemzet... Most ebbe az irányba vezet az út. Csak el ne felejtjük az irányt!

